DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA

DRI broj:40113/17-042-45/5
Podgorica 27 januar 2017 godine

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA AGENCIJE ZA NADZOR OSIGURANJA ZA 2015. GODINU

(konačni izvještaj)

Podgorica, januar 2017. godine

S A D R Ž A J

I MIŠLJENJE I PREPORUKE 4

II OPŠTI DIO 9

1. PRAVNI OSNOV 9
2. OSNOVNI PODACI O SUBJEKTU REVIZIJE 9
3. SREDSTVA ZA RAD AGENCIJE 12
4. VRSTA REVIZIJE 13
5. PREDMET REVIZIJE 13
6. CILJ REVIZIJE 13
7. METODE I POSTUPCI REVIZIJE 14

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE 15

1. SISTEM INTERNIH KONTROLA 15
2. RAČUNOVODSTVENI SISTEM 16
3. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ 16
   3.1 Bilans stanja 17
      3.1.1 Popis i evidentiranje stalne imovine 17
      3.1.2 Dati avansi 18
      3.1.3 Potraživanja 18
      3.1.4 Depoziti na žiro računima 19
      3.1.5 Biznis kartice 19
      3.1.6 Blagajničko poslovanje 20
      3.1.7 Aktivna vremenska razgraničenja 22
      3.1.8 Kapital 22
      3.1.9 Obaveze i kratkoročna rezervisanja 22
   3.2 Bilans uspjeha 23
      3.2.1 Prihodi 24
         Prihod od naknada za vršenje nadzora 25
         Prihod od naknada za polaganje stručnih ispita, obuka davanja saglasnosti 25
         Ostali prihodi 26
         Finansijski prihodi 26
      3.2.2 Rashodi 26
         Zapošljavanje 27
         Troškovi zarada, naknada i ostalih ličnih rashoda 28
         Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca 28
         Troškovi ugovorenih naknada 29
         Ostala lična primanja 29
         Naknade članovima Savjeta Agencije 29
         Troškovi pomoći zaposlenima 30
         Troškovi zimnice i nagrada za 8. mart 30
         Troškovi službenih putovanja 30
         Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala 30
         Troškovi električne energije i goriva 31
         Troškovi fiksnih i mobilnih telefona 31
         Troškovi održavanja 31
         Troškovi zakupa 31
         Troškovi reklame i propagande 31
         Troškovi ostalih proizvodnih usluga 32
         Troškovi amortizacije (nekretnina, postrojenja i opreme) 32
         Troškovi rezervisanja 32
         Troškovi ostalih usluga 32

Troškovi reprezentacije 32
Troškovi premije osiguranja 33
Troškovi platnog prometa 33
Članarina za I.A.I.S i članstvo u SFS-CB 33
Sponzorstva 33
Troškovi ostalih neproizvodnih usluga 33
Troškovi direktnog otpisa 33
4. JAVNE NABAVKE 34
4.1 Otvoreni postupak 34
4.2 Šoping postupci 35
4.3 Neposredni sporazum 35
5. AKTIVNOSTI AGENCIJE U DIJELU NADZORA NAD POSLOVANJEM SUBJEKATA NA TRŽIŠTU OSIGURANJA 37

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije broj (br. 40113/16-041-1797) izvršila je finansijsku reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja i reviziju pravilnosti Agencije za nadzor osiguranja za 2015. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije i Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti.

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Rukovodstvo subjekta revizije je odgovorno za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Agencije za nadzor osiguranja za 2015. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije (br. 04-26/2-17 od 23.01.2017.godine) na Preliminarni izvještaj DRI (br. 04-03/17), nadležni Kolegijum u sastavu član Senata Nikola N. Kovačević, rukovodilac Kolegijuma i predsjednik Senata dr Milan Dabović, član Kolegijuma, na sjednici održanoj 27.01.2017. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ

o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Agencije za nadzor osiguranja za 2015. godinu

MIŠLJENJE

Finansijskom revizijom je utvrđeno da je Godišnji finansijski izvještaj Agencije za nadzor osiguranja za 2015. godinu u svim bitno materijalnim aspektima sastavljen i prezentovan na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **pozitivno mišljenje** na Godišnji finansijski izvještaj.

Revizijom pravilnosti utvrđeno je da je subjekt revizije nije sve finansijske i druge radnje uskladio u svim materijalnim aspektima sa zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru (član 8, 14, 15, 18), Zakon o državnoj imovini (član 50), Zakona o javnim nabavkama (član 20, 21, 30 i 118) i Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti (član 26) i odredbi Pravilnika o načinu pripreme, sastavljanja i podnošenja finansijskih izvještaja nezavisnih regulatornih tijela, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje.**

Na izražavanje uslovnog mišljenja uticale su sledeće nepravilnosti i nedostaci:

1. U postupku revizije je utvrđeno da Agencija nije u propisanom roku sprovela aktivnosti shodno Zakonu o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru i to:

Agencija nije postupila u skladu sa odredbama člana 8 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru jer nije uspostavila Registar rizika i donijela Strategiju upravljanja rizicima.

Agencija nije shodno odredbama člana 14 Zakona odredila lice za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrola (FMC menadžer) i nije donijela Plan za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrole, kao ni metodologiju za sprovođenje plana.

Agencija nije shodno odredbama člana 15 Zakona dostavila Godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti u uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola nadležnim tijelima Skupštine Crne Gore uz Godišnji izvještaj o radu.

Agencija nije shodno članu 18 Zakona uspostavila unutrašnju reviziju na jedan od propisanih načina.

Na osnovu prezentiranog se konstatuje da sistem unutrašnjih finansijskih kontrola Agencije u revidiranom periodu nije bio uspostavljen na adekvatan način, ali napominjemo da je Agencija u 2016. godini shodno Zakonu sprovela veći dio aktivnosti.

- **Subjekt revizije je dužan da sprovede sve aktivnosti i radnje u cilju uspostavljanja adekvatnog sistema finansijskog upravljanja i kontrola kako je to utvrđeno Zakonom.**

2. Subjekt revizije nije shodno članu 50 Zakona o državnoj imovini dostavio podatke o pokretnim i nepokretnim stvarima Upravi za imovinu u utvrđenom roku, već je iste dostavio sa zakašnjenjem dana 31.03.2016. godine.

- **Subjekt revizije je dužan da dostavi podatke o pokretnim i nepokretnim stvarima organu uprave nadležnom za poslove imovine u roku koji je propisan članom 50 Zakona o državnoj imovini.**

3. Revizijom je utvrđeno da je Agencija putem neposrednog sporazuma izvršila nabavke roba i usluga u iznosu od 92.676,15€, što čini 72,38% ukupno izvršenog budžeta za javne nabavke sa PDV-om, koji je u 2015. godini iznosio 128.034,68€, što nije u skladu sa odredbama člana 30 Zakona o javnim nabavkama kojim je propisano da ukupna godišnja vrijednost javnih nabavki primjenom neposrednog sporazuma ne može preći 10% izvršenog budžeta za javne nabavke naručioca u prethodnoj godini.

- **Subjekt revizije je dužan da nabavku roba i usluga putem neposrednog sporazuma vrši u iznosu koji je utvrđen odredbama člana 30 Zakona o javnim nabavkama.**

4. Revizijom je utvrđeno da je Agencija putem neposrednog sporazuma izvršila nabavku roba i usluga u iznosu od 23.915,97€, a iste je shodno odredbama člana 21 Zakona, trebalo sprovesti primjenom šoping metode iz člana 20 Zakona. Izvršene nabavke se odnose na usluge reprezentacije u iznosu od 14.054,65€ i usluge mobilne telefonije u iznosu od 9.861,32€.

- **Subjekt revizije treba da nabavku roba i usluga iz vrednosnog razreda II (član 21 Zakona o javnim nabavkama) sprovodi primjenom propisanog postupka iz člana 20 Zakona.**

5. Agencija u prezentiranom Izvještaju nije iskazala nabavke roba i usluga u ukupnom iznosu od 54.914,70€, što nije u skladu sa odredbama člana 118 Zakona o javnim nabavkama.

- **Subjekt revizije je shodno članu 118 Zakona o javnim nabavkama dužan da sve nabavke roba, radova i usluga iskaže u Izvještaju o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima.**

6. Subjekt revizije nije shodno Pravilniku o načinu vođenja i sadržaju evidencije o kršenju antikorupcijskih pravila, u propisanom roku do 31. decembra tekuće godine sačinio izvještaj o kršenju antikorupcijskih pravila, već je isti dostavio sa zakašnjenjem dana 27.01.2016.godine.

- **Subjekt revizije je dužan da dostavi izvještaj o kršenju antikorupcijskih pravila Upravi za javne nabavke u roku koji je**

utvrđen Pravilnikom o načinu vođenja i sadržaju evidencije o kršenju antikorupcijskih pravila.

7. Agencija Godišnji finansijski izvještaj za 2015. godinu nije dostavila Ministarstvu finansija na propisanim obrascima i u utvrđenom roku shodno važećem Pravilniku Ministarstva**.**

- **Subjekt revizije treba da Godišnji finansijski izvještaj dostavlja Ministarstvu finansija na propisanim obrascima i u utvrđenom roku shodno Pravilniku o načinu pripreme, sastavljanja i podnošenja finansijskih izvještaja nezavisnih regulatornih tijela, pravnih lica, akcionarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću u kojima država ili opštine imaju većinski udio u vlasništvu.**

8. Uvidom u Izvještaj o popisu i u popisne liste utvrđeno je da isti nijesu sačinjeni na način kako je to propisano Uredbom o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i popisu stvari u državnoj svojini i Uputstvom o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini.

- **Subjekt revizije je dužan da popis pokretnih i nepokretnih stvari vrši na način kako je to propisano važećom Uredbom i Uputstvom.**

9. Agencija je u poslovnim knjigama evidentirala potraživanja po osnovu datih avansa u iznosu od 5.476,20€. Revizijom je utvrđeno da se iznos od 717,61€ odnosi na dati avans u prethodnoj godini dok se iznos od 4.758,59€ odnosi na date avanse u 2015.godini.

- **Preporučujemo subjektu revizije da ne vrši avansno plaćanje, ukoliko to nije ugovorom predviđeno, jer na taj način vrši kreditiranje dobavljača.**

10. Agencija je isplatila troškove upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u zemlji i inostranstvu gotovinski iz blagajne u ukupnom iznosu od 7.414,35€. Navedeni troškovi su dokumentovani odlukama ovlašćenog lica i putnim nalozima, ali uz iste nijesu priloženi fiskalni računi za gorivo.

- **Preporučujemo subjektu revizije da troškove upotrebe sopstvenih vozila u službene svrhe dodatno dokumentuje fiskalnim računima za gorivo i da obezbijedi evidenciju o pređenoj kilometraži privatnih vozila koja se koriste u službene svrhe.**

11. Agencija je gotovinski iz blagajne isplatila troškove (reprezentacije, prevoza, materijala i sl.) u iznosu od **3.365,01€** na osnovu neadekvatne dokumentacije (nefiskalnih računa).

- **Subjekt revizije treba da isplatu svih troškova iz blagajne vrši na osnovu adekvatne dokumentacije (fiskalni računi).**

12. Agencija je shodno Odluci br.01-1065/5-14 od 29.09.2014. godine rezervisala sredstva za stambene potrebe zaposlenih. Navedena sredstva nisu prenesena na poseban račun za ove namjene.

- **Preporučuje se subjektu revizije da otvori poseban račun za izdvajanje sredstva namijenjenih za rješavanje stambenih potreba zaposlenih.**

13. Revizijom je utvrđeno da je pet zaposlenih u Agenciji zasnovalo radni odnos na osnovu sporazuma o preuzimanju, da su četiri lica nakon radnog odnosa na određeno vrijeme od po 2 godine zasnovala radni odnos na neodređeno vrijeme, državnom revizoru nijesu prezentirani dokazi da je prilikom prvog zapošljavanja vršeno javno oglašavanje slobodnih radnih mjesta za tri zaposlena, dok je za jednog zaposlenog bilo interno oglašavanje na oglasnoj tabli Agencije.

- **Subjekt revizije prilikom zapošljavanja treba da Zavodu za zapošljavanje prijavi slobodna radna mjesta radi praćenja ponude i tražnje na tržištu rada, kako je to utvrđeno odredbama člana 26 Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti.**

Član Senata DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević

II OPŠTI DIO

1. PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG" br. 15/07, 73/10, 40/11 i 31/14);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije, donešenom od strane Senata 22. 12. 2015. godine, (br. 4011-06-1998);
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije (br. 40113/16-041-1797) od 04.11.2016.godine.

Revizija Godišnjeg finansijskog izvještaja Agencije za nadzor osiguranja vršena je u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG" br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG" br. 07/15);
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI).

2. OSNOVNI PODACI O SUBJEKTU REVIZIJE

Agencija za nadzor osiguranja (u daljem tekstu:Agencija) je regulatorni organ koji je nadležan za nadzor poslovanja društava za osiguranje i drugih pravnih i fizičkih lica koja pružaju usluge u okviru djelatnosti osiguranja. Agencija je osnovana od strane države Crne Gore 2007. godine u skladu sa Zakonom o osiguranju („Sl. list RCG", br. 78/06 i 19/07).

Agencija je samostalno pravno lice sa ovlašćenjima u okviru svog djelokruga i nadležnostima propisanih Zakonom o osiguranju i drugim zakonima.

Agencija vrši nadzor poslovanja društava za osiguranje, filijala stranih društava za osiguranje, društava za posredovanje u osiguranju, društava za zastupanje, preduzetnika-zastupnika u osiguranju, agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju i drugih privrednih društava, pod uslovom da imaju posebno organizovani dio za obavljanje tih poslova, koji je kadrovski i tehnički osposobljen za pružanje drugih usluga u osiguranju.

Prava osnivača u ime Crne Gore vrši Savjet Agencije u skladu sa Zakonom. Agencija je odgovorna Skupštini Crne Gore.

Osnovni cilj Agencije je zaštita interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja, radi obezbjeđenja stabilnosti i razvoja djelatnosti, zasnovanog na zdravoj konkurenciji i jednakim uslovima poslovanja. U obavljanju svoje djelatnosti Agencija se pridržava načela: ravnopravnosti svih subjekata na tržištu osiguranja u Crnoj Gori; transparentnosti u vršenju nadzora; efikasnosti i efektivnosti u poslovanju.

Organi Agencije su Savjet Agencije i direktor.

Savjet Agencije rukovodi radom Agencije, utvrđuje poslovnu politiku Agencije, donosi odluke od značaja za uspješno ostvarivanje nadležnosti Agencije i stara se o usklađenosti odluka Agencije sa zakonom.

Savjet Agencije između ostalih nadležnosti obavlja i sledeće poslove:

- donosi Statut Agencije i druga opšta akta kojima se uređuju pitanja od važnosti za rad Agencije, za čije donošenje nije izričito ovlastio direktora Agencije;
- donosi pravilnike, propise, smjernice, uputstva i druge opšte i pojedinačne akte kojima se obezbjeđuje primjena zakona;
- donosi poslovnik o svom radu;
- utvrđuje godišnji izvještaj o stanju na tržištu osiguranja;
- utvrđuje godišnji plan rada i godišnji izvještaj o radu Agencije;
- utvrđuje finansijski plan i godišnje finansijske iskaze;
- imenuje i razrješava direktora Agencije i rukovodioce sektora;
- sarađuje sa drugim nadzornim i regulatornim organima u zemlji i inostranstvu u cilju ostvarivanja efikasnije nadzorne i regulatorne funkcije, u skladu sa zaključenim sporazumima;
- daje inicijative za uređivanje pitanja iz oblasti osiguranja;
- odlučuje o dozvolama, saglasnostima, ovlašćenjima i drugim pitanjima iz nadležnosti Agencije i o prestanku važenja ovih dozvola, u skladu sa zakonom;
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

Savjetom Agencije rukovodi predsjednik Savjeta, koji se bira na način i pod uslovima propisanim zakonom.

Članovi Savjeta Agencije učestvuju u pripremi, donošenju i sprovođenju odluka, odlučuju o mjerama za sprovođenje poslovne politike Agencije i obavljaju druge poslove u skladu sa Zakonom, Statutom i aktima Agencije.

Direktor Agencije je administrativni i izvršni rukovodilac Agencije koji koordinira rad Savjeta Agencije, pomoćnika direktora Agencije i svih zaposlenih u Agenciji.

Direktor Agencije pored ostalih obavlja i sledeće poslove:

- zastupa i predstavlja Agenciju;
- organizuje i vodi poslove Agencije;
- izvršava odluke Savjeta Agencije;
- predlaže Savjetu Agencije planove rada, izvještaje o radu i poslovanju, finansijske iskaze Agencije i druge akte iz nadležnosti Savjeta;
- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom Agencije.

Poslovi iz djelatnosti Agencije obavljaju se u okviru tri sektora i to: Sektor za nadzor tržišta osiguranja, Sektor za istraživanje, razvoj i saradnju i Sektor za regulativu, licenciranje i opšte pravne poslove.

Regulatorni organ vodi registar podataka o društvima za osiguranje kojima je izdao dozvolu za obavljanje poslova osiguranja, sa podacima o osnivačima društva, kvalifikovanim imaocima, članovima odbora direktora i izvršnom direktoru društva, kao i mjerama koje se izriču u postupku vršenja nadzora nad radom društava.

Regulatorni organ vodi registar društava za posredovanje u osiguranju, društava za zastupanje u osiguranju i zastupnika u osiguranju, kojima je izdao dozvolu za obavljanje poslova posredovanja i zastupanja u osiguranju, registar ovlašćenih posrednika i ovlašćenih zastupnika, registar agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju, registar pravnih lica i registar ovlašćenih aktuara.

Nadzor poslovanja društva za osiguranje obuhvata kontrolu: usklađenosti obavljanja djelatnosti društva sa izdatom dozvolom; usklađenosti opštih akata i akata poslovne politike sa zakonom i drugim propisima; zakonitosti rada; likvidnosti i solventnosti u obavljanju djelatnosti osiguranja; načina utvrđivanja tehničkih rezervi; izvršavanja preuzetih obaveza po osnovu ugovora o osiguranju; deponovanja i ulaganja sredstava osiguranja u skladu sa zakonom; sastavljanja knjigovodstvene i druge dokumentacije, vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izvještaja, u skladu sa zakonom, drugim propisima, opštim aktima i aktima poslovne politike; sprovođenja mjera koje je naložio regulatorni organ i druge kontrole definisane Zakonom o osiguranju.

Nadzor nad poslovanjem društva za osiguranje vrši se:

- prikupljanjem, praćenjem i analizom izvještaja, podataka i obavještenja koje je društvo za osiguranje po zakonu dužno da dostavlja regulatornom organu;
- neposrednim uvidom u poslovanje društva za osiguranje;
- praćenjem sprovođenja mjera naloženih u skladu sa ovim zakonom i podnošenjem prijava nadležnim organima u slučaju osnovane sumnje da utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti sadrže obilježja krivičnog dijela, privrednog prestupa ili prekršaja.

Nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje vrše zaposleni u regulatornom organu, koje regulatorni organ pisano ovlasti za obavljanje tih poslova.

Izuzetno, za obavljanje pojedinih zadataka u postupku nadzora nad poslovanjem društava za osiguranje mogu biti angažovana i stručna lica koja nijesu zaposlena u regulatornom organu.

O izvršenom nadzoru sačinjava se zapisnik u roku od 15 dana od dana izvršenog nadzora.

Društvo za osiguranje dostavlja regulatornom organu: godišnji finansijski izvještaj i godišnji izvještaj o poslovanju, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara i izvještajem spoljnjeg revizora; izvještaj o sprovođenju politike saosiguranja i reosiguranja, s mišljenjem ovlašćenog aktuara; statut, druge opšte akte, akte poslovne politike; obavještenje o promjenama u strukturi kapitala društva; obavještenje o promjeni ovlašćenog aktuara i revizora; dokaze o izmjenama podataka koji se registruju u CRPS; obavještenje o sazivanju skupštine i

zapisnik sa sjednice skupštine; druga obavještenja, izvještaje i podatke utvrđene zakonom i propisima donijetim na osnovu zakona.

Društvo za osiguranje dužno je da, na zahtjev regulatornog organa, dostavlja i druge izvještaje, informacije i podatke koji su od značaja za vršenje nadzora.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJI

Agencija za prethodnu godinu do kraja drugog kvartala tekuće godine utvrđuje i podnosi Skupštini na usvajanje godišnji izvještaj o stanju na tržištu osiguranja, godišnji izvještaj o radu, finansijske iskaze sa izvještajem ovlašćenog revizora

Izvještaj o stanju na tržištu osiguranja sadrži naročito podatke o:

- poslovanju društava za osiguranje po vrstama osiguranja, stepenu ažurnosti u isplati šteta;
- iznosu i strukturi kapitala, kretanjima likvidnosti i solventnosti;
- ostvarenoj efikasnosti u poslovanju (produktivnosti, ekonomičnosti i rentabilnosti);
- drugim pitanjima od značaja za ocjenu stanja na tržištu osiguranja.

Godišnji izvještaj o radu Agencije naročito sadrži podatke o:

- preduzetim mjerama Agencije u sprovođenju nadzora;
- izdatim dozvolama i saglasnostima;
- saradnji Agencije sa drugim nadzornim organima u zemlji i inostranstvu;
- razlozima eventualnog neostvarenja određenih ciljeva i planova koji su preneseni u sledeću poslovnu godinu;
- javnosti rada Agencije;
- o drugim pitanjima značajnim za rad Agencije.

U **godišnjim finansijskim iskazima**, iskazuje se ukupno finansijsko poslovanje Agencije za fiskalnu godinu koje usvaja Savjet.

Agencija je saglasno članu 193 Zakona o osiguranju i članu 30 Statuta dostavila Skupštini na usvajanje Godišnji izvještaj o stanju na tržištu osiguranja (dopis br.03-852/1-16 od 30.juna 2016), Godišnji izvještaj o radu, finansijske iskaze sa Izvještajem ovlašćenog revizora za 2015. godinu (dopis br.03-491/1-16 od 05.maja 2016).

3. SREDSTVA ZA RAD AGENCIJE

Sredstva za rad Agencije utvrđuju se finansijskim planom Agencije.

Finansijski plan Agencije svake godine utvrđuje Savjet Agencije na prijedlog direktora Agencije, a odobrava ga Skupština.

Sredstva za rad Agencije obezbjeđuju se:

- iz naknada utvrđenih zakonom;
- iz sredstava koja izdvajaju društva za osiguranje, društva za reosiguranje i drugi subjekti nadzora, u skladu sa zakonom, u visini do 1% bruto premije osiguranja;
- iz drugih prihoda koje ostvaruje Agencija u skladu sa zakonom.

Višak prihoda nad rashodima Agencije prihod je Budžeta Crne Gore.

4. VRSTA REVIZIJE

Predmetna revizija ima karakter finansijske revizije i revizije pravilnosti.

5. PREDMET REVIZIJE

Predmet revizije je Godišnji finansijski izvještaj Agencija za nadzor osiguranja za 2015. godinu.

6. CILJ REVIZIJE

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja da li su:

1. finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja i da li su
2. finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi.

- Zakon o osiguranju (“Sl.list RCG“, br.078/06,..,“Sl. List CG“, br.006/13);
- Zakon o računovodstvu i reviziji (“Sl. List RCG“, br.069/05,..,“Sl. List CG“, br.032/11);
- Opšti kolektivni ugovor (“Sl. List Crne Gore“, br.014/14);
- Zakon o radu (“Sl. List CG“, br.049/08,..,br.053/14);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica (“Sl.list RCG“, br.065/01,..,“Sl.list CG“, br.060/14);
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (“Sl.list CG“, br.013/07,..,br.008/15);
- Zakon o državnoj imovini (“Sl.list CG“, br.021/09, 040/11);
- Zakon o javnim nabavkama (“Sl.list CG“, br.042/11,057/14,028/15);
  Zakon o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru (Sl.list,CG; br:073/08, 020/11, 030/12, 034/14);
- Uredba o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini ("Sl. list Crne Gore", br. 13/10 od 12.03.2010);
- Uredba o naknadi troškova državnim službenicima i namještenicima (“Sl.list CG“, br.26/12 od 24.05.2012);
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica (“Sl.list Crne Gore“, br.005/11 od 21.01.2011):
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br 5/11);
- Pravilnik o načinu i rokovima za vršenje popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem ("Službeni list Crne Gore", br. 034/09 od 29.05.2009);

- Pravilnik o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl.list CG",br.76/10,..,49/14);
- Statut Agencije za nadzor osiguranja, ("Sl.list Crne Gore", br.030/13 od 28.06.2013);
- Odluka o naknadama Agencije za nadzor osiguranja ("Sl.list CG", br.26/15, 38/15);
- Odluka o zaradama, naknadama i drugim primanjima u Agenciji za nadzor osiguranja, br. 01 – 1187/7 – 13, od 27.12.2013.godine;
- druga interna pravila i procedure Agencije za nadzor osiguranja.

7. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

Revizija je vršena kombinovanjem postupaka dokumentarne i terenske revizije.

U pripremnoj fazi revizije izvršeno je identifikovanje i procjena materijalnog rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja uključujući i interne kontrole. Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu, odnosno procjena do kojeg nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istinitost i objektivnost.

Kontrola izdataka osim zarada, naknada i ostalih ličnih primanja izvršena je primjenom uzorka od 93%. Materijalnost na nivou ukupnih rashoda utvrđena je u iznosu od 11.244,00€ (ukupni rashodi Agencije su za 2015. godinu iznosili 749.567,00€).
Za potrebe prikupljanja revizorskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa, interni akti, te dokumentacija i informacije o poslovanju Agencije. U fazi planiranja revizije primijenjeni su analitički postupci uz pomoć kojih je obavljena analiza značajnih pokazatelja, te je izvršena provjera odstupanja od planiranih iznosa. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je primjena zakona, pravila, procedura, odluka i drugih internih akata, s ciljem utvrđivanja zakonitosti poslovanja. Za potrebe revizije su korišćeni izvještaji o sprovođenju pojedinih aktivnosti. Provjerena je dokumentacija u vezi s obračunom plata i naknada za zaposlene, ostvarivanje prihoda, te sprovođenje postupaka javnih nabavki i izvršenje zaključenih ugovora. Obavljeni su razgovori i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba za pojedine segmente revizije.

Planirani segmenti revizije

Nakon upoznavanja sa subjektom revizije, identifikovanja rizika revizije, određivanja praga materijalnosti i uzorka planirani su sljedeći segmenti revizije i to:

- sistem unutrašnjih kontrola, planiranje;
- izvještavanje i računovodstvene evidencije;
- prihodi, troškovi, stalna imovina, blagajničko poslovanje i depoziti na žiro računima;
- javne nabavke i sudski sporovi.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

1. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Zakonom o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru uređuje se sistem unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru Crne Gore, koji obuhvata finansijsko upravljanje i kontrolu i unutrašnju reviziju, utvrđuje metodologiju i druga pitanja od značaja za uspostavljanje, razvoj i sprovođenje sistema unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru. Finansijsko upravljanje i kontrola uspostavlja se radi ostvarivanja ciljeva subjekta koji su konkretni, mjerljivi, ostvarljivi, realni i vremenski određeni, a koji se realizuju preko programa, aktivnosti i projekata.

U postupku revizije je utvrđeno da Agencija nije u propisanom roku sprovela aktivnosti shodno Zakonu o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru i to:

Agencija nije postupila u skladu sa odredbama člana 8 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru jer nije izvršila identifikovanje i procjenu rizika u odnosu na značajnije poslovne procese i aktivnosti (nije uspostavila Registar rizika i donijela Strategiju upravljanja rizicima).

Agencija nije shodno odredbama člana 14 Zakona odredila lice za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrola (FMC menadžer), nije donijela Plan za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrole, kao ni metodologiju za sprovođenje plana.

Agencija nije shodno odredbama čl.15 Zakona dostavila Godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti u uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola nadležnim tijelima Skupštine Crne Gore, uz Godišnji izvještaj o radu.

Agencija nije shodno članu 18 Zakona uspostavila unutrašnju reviziju na jedan od Zakonom propisanih načina.

Agencija je do kraja 2015.godine donijela dio internih akata:

- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji za nadzor osiguranja (br.01-993/6-11 od 30.09.2011.godine);
- Pravilnik o korišćenju sredstava u vlasništvu Agencije za nadzor osiguranja (br.03-1012/6-10 od 21.12.2010.godine), kojim je utvrđen način korišćenja službenih automobila, službenih mobilnih telefona, sredstava reprezentacije, poslovnih kreditnih kartica i sredstava za službena putovanja;
- Pravilnik o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji se dostavljaju Agenciji za nadzor osiguranja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja ("Sl.list Crne Gore", br.001/13, 078/15);
- Odluku o zaradama, naknadama i drugim primanjima u Agenciji za nadzor osiguranja (br.01-1187/7-13 od 27.12.2013.godine);
- Odluku o naknadama Agencije za nadzor osiguranja ("Sl.list CG", br.26/15, 38/15/ i dr).

Na osnovu prezentiranog konstatuje se da, sistem unutrašnjih finansijskih kontrola Agencije u revidiranom periodu nije bio uspostavljen na adekvatan

način, ali napominjemo da je Agencija u 2016. godini shodno Zakonu sprovela veći dio aktivnosti i to:

- Rješenjem Predsjednika Savjeta, br.01-80/19-16 određeno je lice za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrole-FMC menadžer;
- Agencija je uspostavila unutrašnju reviziju na način što je navedene poslove povjerila drugom subjektu i sa istim zaključila Sporazum o povjeravanju poslova unutrašnje revizije (br.01-674/3-16 od 03.06.2016. godine).
- Agencija je u 2016. godini donijela i izradila set internih procedura formalizovanih kroz Nacrt Knjige procedura.

- **Subjekat revizije dužan je da sprovede sve aktivnosti i radnje u cilju uspostavljanja adekvatnog sistema finansijskog upravljanja i kontrola kako je to utvrđeno Zakonom.**

2. RAČUNOVODSTVENI SISTEM

Agencija vodi računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji (Sl.list CG br.69/2005,80/2008 i 32/11). Evidentiranje poslovnih transakcija Agencija vrši shodno Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br 5/11).

Agencija je u 2015.godini obezbjeđivala vođenje Zakonom propisanih evidencija i to: dnevnik, glavnu knjigu i pomoćne evidencije, analitičku evidenciju imovine, potraživanja i obaveza, evidenciju blagajničkog poslovanja. Revizijom su utvrđeni nedostaci kod prezentirane Glavne knjige, jer ista ne obezbjeđuje sve potrebne podatke o finansijskim transakcijama (naziv konta, početna stanja bilansnih pozicija, tekući i ukupni promet, kao ni opis dokumenta po kojem je vršeno plaćanje, ili uplata).

3. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ

Agencija sastavlja Finansijski izvještaj u skladu sa Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica (“Sl.list Crne Gore“, br.05/11).

Pravilnikom Ministarstva finansija o načinu pripreme, sastavljanja i podnošenja finansijskih izvještaja nezavisnih regulatornih tijela, pravnih lica, akcionarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću u kojima država ili opštine imaju većinski udio u vlasništvu (“Sl.list Crne Gore“,br.12/08, 35/10) precizirano je da regulatorna tijela Godišnji finansijski izvještaj dostavljaju Ministarstvu finansija, najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Finansijski izvještaji Agencije prikazani su u formatu propisanom članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji. Agencija je dana 05.05.2016.godine (dopis br.03-491/2-16) dostavila Ministarstvu finansija Godišnji finansijski izvještaj za 2015.godinu na sledećim obrascima:

- Iskaz o finansijskoj poziciji (Bilans stanja);
- Iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha);
- Iskaz o tokovima gotovine;
- Iskaz o promjenama na kapitalu;
- Statistički aneks.

Na osnovu prezentiranog konstatuje se da Agencija Godišnji finansijski izvještaj nije dostavila Ministarstvu finansija na propisanim obrascima i u utvrđenom roku shodno važećem Pravilniku Ministarstva.

- **Subjekt revizije treba da Godišnji finansijski izvještaj dostavlja Ministarstvu finansija na propisanim obrascima i u utvrđenom roku shodno Pravilniku o načinu pripreme, sastavljanja i podnošenja finansijskih izvještaja nezavisnih regulatornih tijela, pravnih lica, akcionarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću u kojima država ili opštine imaju većinski udio u vlasništvu.**

3.1 Bilans stanja

U aktivi Bilansa stanja iskazana je stalna imovina u iznosu od 915.464,00€, obrtna imovina (koju čine dati avansi, potraživanja, gotovina i gotovinski ekvivalenti) u iznosu od 503.321,00€, a u pasivi iskazani su kapital u iznosu od 1.347.069,00€, obaveze u iznosu od 12.191,00€, PVR u iznosu od 20.518,00€ i kratkoročna rezervisanja u iznosu od 39.007,00€.

3.1.1 Popis i evidentiranje stalne imovine

Revizijom je utvrđeno da Agencija za nadzor osiguranja obezbjeđuje evidenciju stalne imovine u okviru Glavne knjige i analitičku evidenciju iste. Komisija imenovana Odlukom br. 1315/14-15 od 30.12.2015. godine izvršila je popis osnovnih sredstava depozita na žiro računima i gotovine u blagajni i sačinila Izvještaj o popisu (br. 01-253/13-16), koji je usvojen Odlukom nadležnog organa Agencije (br. 01-253/13-16).

U izvještaju o popisu iskazana su osnovna sredstva (naturalno bez vrijednosti), depoziti na računima (osim depozita na deviznom računu i prelaznom), gotovina u blagajni, dok obaveze, potraživanja i dati avansi nijesu iskazani u prezentiranom Izvještaju. Odlukom o imenovanju popisne komisije je precizirano da komisija izvrši popis imovine (stalne i obrtne) i obaveza, pa se konstatuje da ista nije postupila shodno navedenoj Odluci.

Uvidom u Izvještaj o popisu i u popisne liste utvrđeno je da isti nijesu sačinjeni na način kako je to propisano Uredbom o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i popisu stvari u državnoj svojini („Službeni list Crne Gore“ br 13/10 i Uputstvom o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini („Službeni list Crne Gore“ br 47/11)

- **Subjekt revizije dužan je da popis pokretnih i nepokretnih stvari vrši na način kako je to propisano važećom Uredbom i Uputstvom.**

Shodno prezentiranim podacima u Glavnoj knjizi, stalna imovina subjekta revizije po nabavnoj vrijednosti iznosi 1.122.337,00€, otpisana vrijednost 206.873,00€, a sadašnja vrijednost 915.464,00€. Stalnu imovinu čine:

građevinski objekat, vozila, kancelarijski namještaj, kancelarijska oprema i nematerijalna imovina (softverski programi). Agencija u svom vlasništvu ima poslovni prostor površine 438 m^2 i 6 (šest) garažnih mjesta površine 65 m^2 dokaz (list nepokretnosti br 4420 i Ugovor o kupoprodaji nepokretnosti broj 03-136579-11od 12.03.2012.godine). Subjekat revizije je u 2015.godini izvršio nabavku kancelarijske i kompjuterske opreme u iznosu od 6.192,00€ i nabavku softverskog programa za računovodstvene poslove u iznosu od 2.752,00€

Tabelarni pregled stalne imovine sa stanjem na dan 31.12.2015. godine.

TABELARNI PREGLED STALNE IMOVINE AGENCIJE ZA NADZOR OSIGURANJA				
R/B	Vrsta stalne imovine	Nabavna vrijednost	Otpisana vrijednost	Sadašnja vrijednost
1	Građevinski objekti	989.880,00	115.371,00	874.509,00
2	Vozila	40.711,00	27.605,00	13.106,00
3	Kancelarijska oprema	38.674,00	32.995,00	5.679,00
4	Kompjuterska oprema	41.394,00	26.857,00	14.537,00
5	Nematerijalna imovina	11.678,00	4.045,00	7.633,00
6	**Ukupno**	**1.122.337,00**	**206.873,00**	**915.464,00**

Subjekat revizije nije shodno članu 50 Zakona o državnoj imovini dostavio podatke o pokretnim i nepokretnim stvarima Upravi za imovinu u utvrđenom roku, već je iste dostavio sa zakašnjenjem dana (31.03.2016. godine).

- **Subjekt revizije dužan je da dostavi podatke o pokretnim i nepokretnim stvarima organu uprave nadležnom za poslove imovine u roku koji je propisan članom 50 Zakona o državnoj imovini.**

3.1.2 Dati avansi

Dati avansi evidentirani su u poslovnim knjigama Agencije u iznosu od 5.476,20€. Revizijom je utvrđeno da se iznos od 717,61€ odnosi na dati avans u prethodnoj godini dok se iznos od 4.758,59€ odnosi na date avanse u 2015.godini.

Iznos od 1.058,60€ plaćen je shodno Odluci o utvrđivanju naknade za pokriće troškova za rad Savjeta za finansijsku stabilnost br.01-756/11-13 od 25.07.2013. godine, dok je iznos od 3.599,58€ uplaćen Studenskoj zadruzi shodno Ugovoru o obavljanju poslova br.03-9/2-15 od 22.01.2015.godine. U postupku revizije utvrđeno je da je dana 07.04.2016.godine izvršen povraćaj datog avansa u iznosu od 3.600,00€ (izvod br.22). Iznos od 100,00€ evidentiran je po osnovu pretplate dobavljaču Telenor.

- **Preporučujemo subjektu revizije da ne vrši avansno plaćanje, ukoliko to nije ugovorom predviđeno, jer na taj način vrši kreditiranje dobavljača.**

3.1.3 Potraživanja

Agencija je u poslovnim knjigama iskazala potraživanja u iznosu od 1.079,47€ i ista se odnose na potraživanja po osnovu pretplaćenih poreskih obaveza.

3.1.4 Depoziti na žiro računima

Agencija za nadzor osiguranja je u 2015. godini poslovanje obavljala preko žiro računa otvorenih kod „Societe Generale banke Montenegro“, „Prve banke Crne Gore“ A.D. Podgorica i kod „NLB Montenegro banke A.D. Podgorica. Uvidom u dostavljene kartone deponovanih potpisa, ovlašćena lica za raspolaganje sredstvima na navedenim računima su: Branko Vujović-predsjednik Savjeta Agencije i Biljana Pantović-direktorica v.d. Agencije.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da depoziti Agencije na računima kod poslovnih banaka na dan 31.12.2015.godine iznose 490.390,74€, što odgovara stanju depozita iskazanim na bančinim izvodima na pomenuti datum.

Tabelarni pregled depozita na računima kod poslovnih banaka.

redni broj	opis	iznos depozita na dan 01.01.2015.godine	iznos depozita na dan 31.12.2015.godine
1	Tekući žiro računi	378.975,14	472.404,96
2	Devizni žiro račun	4.013,61	8.763,61
3	prelazni žiro račun namjenski račun	10.915,40	9.222,17
	ukupno	393.904,15	490.390,74

Agencija za nadzor osiguranja Crne Gore je otvorila prelazni račun za posebne namjene tj. za finansiranje projekta „Tablice mortaliteta od 2010-2012 godine“, shodno obavezi iz zaključenog Sporazuma sa Zavodom za statistiku i Ministarstvom finansija o izradi projekta. Članom 6 navedenog Sporazuma je utvrđeno da Agencija snosi troškove izrade ovog Projekta u ukupnom bruto iznosu od 20.000,00€ i ista je u obavezi da navedeni iznos izdvoji na posebni podračun otvoren samo za namjene finansiranja ovog Projekta.

3.1.5 Biznis kartice

Revizijom je utvrđeno da je subjekat revizije zaključio Ugovor br. 111576 sa NLB Montenegro bankom i Ugovor br. 831/1-14 sa Societe Generale bankom Montenegro o korišćenju Visa Business kartica. Odobreni mjesečni limit je 5.000,00€ odnosno 3.000,00€ za drugu karticu. Sa navedenim karticama su raspolagali predsjednik Savjeta i direktorica Agencije.

Uvidom u izvode Business kartica, utvrđeno je da nije bilo sredstava na ovim karticama na dan 01.01.2015. godine, kao ni na dan 31.12.2015.godine. Uvidom u Glavnu knjigu utvrđeno je da su navedenim karticama plaćeni sledeći troškovi: troškovi goriva u iznosu od 616,23€, troškovi ostalog materijala u iznosu od 33,05€, putni troškovi u iznosu od 2.110,56€, troškovi reprezentacije u zemlji u iznosu od 2.930,40€, troškovi platnog prometa u zemlji u iznosu od 1.098,44€, ostale neproizvodne usluge u iznosu od 177,72€, troškovi iz ranijih godina u iznosu od 125,99€ i troškovi službenih putovanja u iznosu 800,00€.

Troškovi plaćeni sa računa VISA kartice pravdani su adekvatnom dokumentacijom.

3.1.6 Blagajničko poslovanje

Važećim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Agencije u Sektoru za istraživanje, razvoj i saradnju, sistematizovano je radno mjesto Službenik za finansijsko računovodstvene poslove. Navedene poslove u revidiranom periodu, obavljalo je lice angažovano Ugovorom o dopunskom radu (br.03-1478/1-14 od 29.12.2014) zaključenim na određeno vrijeme u trajanju od 12 mjeseci. Navedeno lice je obavljalo i poslove blagajnika.

Revizijom je utvrđeno da je Agencija u 2015.godini obezbjeđivala evidenciju blagajničkih transakcija kroz pomoćnu knjigu Dnevnik blagajne.

Uvidom u Dnevnik blagajne, utvrđeno je da je gotovina u blagajni na dan 01.01.2015. godine iznosila 371,64€, a na dan 31.12.2015.godine 297,62€, koliko je prezentirano i u Izvještaju o izvršenom popisu.

Uvidom u bančine izvode, utvrđeno je da je Agencija za potrebe blagajne podigla gotovinu sa žiro računa u iznosu od 58.270,00€.

Revizijom je utvrđeno da je iz blagajne izvršena isplata akontacija za službena putovanja u iznosu od 30.600,00€ i isplata drugih troškova u iznosu od 27.083,22€. Takođe je iz blagajne izvršen i povraćaj sredstava na žiro račun u iznosu od 8.200,00€ (izvod br. 94, 95 i 118). Date akontacije su pravdane dokazima o nastalim troškovima za službena putovanja osim iznosa od 7.071,20€ koji je vraćen u blagajnu.

Revizijom je utvrđeno da su iz blagajne vršene isplate po osnovu sledećih troškova:

R/B	Opis	Iznos	% učešća
1	Dnevnice u zemlji	978,00	1,86
2	Dnevnice u inostranstvu	14.357,80	27,37
3	Hotelski smještaj u zemlji i inostranstvu	10.271,26	19,58
4	Troškovi prevoza-taxi prevoz, troškovi naknade za prolazak kroz tunel i ostali troškovi prevoza	3.896,67	7,43
5	Troškovi upotrebe sopstvenog automobila u službene svrhe u zemlji i inostranstvu	7.414,35	14,13
6	Troškovi reprezentacije-ugostiteljske usluge, nabavka potrošne robe u maloprodaji i reprezentativni pokloni	6.846,70	13,05
7	Troškovi goriva	3.766,83	7,18
8	Troškovi PTT usluga	686,45	1,31
9	Troškovi materijala-kancelarijski i ostali potrošni materijal	1.969,39	3,75
10	Troškovi naknada-8.mart	1.500,00	2,86
11	Ostale usluge-notarske usluge, usluge oglašavanja i druge usluge	536,76	1,02
12	Oprema-mobilni telefon	236,60	0,45
	Ukupno	**52.460,81**	**100,00**

Shodno prezentiranim podacima u tabelarnom pregledu, najveće učešće u gotovinski isplaćenim troškovima imaju: troškovi dnevnica u iznosu od 15.335,80€ (29,23%), troškovi hotelskog smještaja u iznosu od 10.271,26€ (19,58%), troškovi upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u zemlji i inostranstvu u iznosu od 7.414,35€ ili 14,13%, troškovi reprezentacije-ugostiteljske usluge, nabavka potrošne robe u maloprodaji i reprezentativni

pokloni u iznosu od 6.846,70€ (13,05%), troškovi goriva u iznosu od 3.766,83€ (7,18%) i dr.

Troškovi domaćih i ino dnevnica isplaćeni su u iznosu od 15.335,80€ (dnevnice u zemlji u iznosu od 978,00€ i dnevnice u inostranstvu u iznosu od 14.357,80€). Troškovi dnevnica su isplaćivani po putnim nalozima potpisanim i ovjerenim od strane odgovornih lica, lica koje su boravila na službenom putu, kao i blagajnika. Revizijom je utvrđeno da su dnevnice obračunate u iznosu koji je utvrđen Pravilnikom o korišćenju sredstava u vlasništvu Agencije za nadzor osiguranja (br.03-1012/6-10 od 21.12.2010.godine), koji se temelji na Uredbi o naknadi troškova državnim službenicima i namještenicima. U postupku revizije je utvrđeno da su troškovi službenih putovanja u iznosu od 1.309,20€ isplaćeni licu (spoljni saradnik-prevodilac) koje nije u radnom odnosu u Agenciji, što nije u skladu sa pomenutom Uredbom i Opštim kolektivnim ugovorom.

Uvidom u prezentirane putne naloge, utvrđeno je da su troškovi službenih putovanja u inostranstvu isplaćivani po osnovu; sastanka crnogorske delegacije sa predstavnicima MONEYVAL u Strazburu, učešća na godišnjem sastanku supervizora osiguranja u Beču u organizaciji Austrijskog regulatora tržišta osiguranja (FMA), učešća na II konferenciji o nadzoru osiguranja "Izazovi i praksa nadzora društava za osiguranje jugoistočne Evrope" u Zagrebu, učešća na VII kursu za kontinuiranu edukaciju aktuara u Beogradu i dr.

Troškovi službenih putovanja u zemlji isplaćeni su po osnovu sastanka sa predstavnicima regulatora Austrije u Herceg Novom, kontrole društva za zastupanje u Budvi i Baru i dr.

Gotovinski isplaćeni troškovi u iznosu od 10.271,26€ odnose se na troškove hotelskog smještaja u zemlji i inostranstvu. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača.

Troškovi isplaćeni iz blagajne u iznosu od 3.896,67€ odnose se na troškove taksi usluga u zemlji i inostranstvu i ostale troškove prevoza na službenom putu (aerodromske i druge takse i sl. Dio navedenih troškova u iznosu od 1.357,65€ pravdan je nefiskalnim računima.

Troškovi upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u zemlji i inostranstvu isplaćeni su iz blagajne u ukupnom iznosu od 7.414,35€, od kojeg se iznos od 4.188,80€ odnosi na naknade troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u inostranstvu, a iznos od 3.225,55€ u zemlji. Revizijom je utvrđeno da je isplata troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe vršena u iznosu predviđenim Uredbom o naknadi troškova državnim službenicima i namještenicima, odnosno u visini od 25% cijene litra goriva po pređenom kilometru. Navedeni troškovi su dokumentovani odlukama ovlašćenog lica i putnim nalozima, ali uz iste nijesu priloženi fiskalni računi za gorivo.

- **Preporučujemo subjektu revizije da troškove upotrebe sopstvenih vozila u službene svrhe dodatno dokumentuje i fiskalnim računima za gorivo, kao i da obezbijedi evidenciju o pređenoj kilometraži privatnih vozila koja se koriste u službene svrhe.**

Troškovi reprezentacije isplaćeni su gotovinski iz blagajne u iznosu od 6.846,70€. Navedeni troškovi se odnose na: ugostiteljske usluge i nabavku potrošne robe u maloprodaji u iznosu od 5.878,17€ i kupovinu reprezentativnih poklona u iznosu od 968,53€.

Revizijom je utvrđeno da je dio troškova reprezentacije u iznosu od 1.580,08€ pravdan neadekvatnom dokumentacijom-nefiskalnim računima.

Iz blagajne su isplaćeni troškovi goriva u iznosu od 3.766,83€. Navedeni troškovi su pravdani fiskalnim računima.

Osim navedenih troškova, iz blagajne su isplaćeni i troškovi PTT usluga u iznosu od 686,45€, troškovi kancelarijskog i ostalog potrošnog materijala u iznosu od 1.969,39€, troškovi ostalih usluga (usluge ovjere prepisa, usluge oglašavanja, i dr.) u iznosu od 536,76€, kao i nabavka mobilnog telefona u iznosu od 236,60€ i naknade povodom 8 marta u iznosu od 1.500,00€. Navedeni troškovi su dokumentovani odgovarajućom dokumentacijom, osim iznosa od 427,28€ (troškovi materijala u iznosu od 351,48€ i troškovi ostalih usluga u iznosu od 75,80€) koji su pravdani nefiskalnim računima.

Na osnovu prezentiranih podataka konstatuje se da je subjekt revizije pravdao neadekvatnom dokumentacijom (nefiskalnim računima) gotovinski isplaćene troškove u iznosu od 3.365,01€.

- **Subjekt revizije treba da isplatu svih troškova iz blagajne vrši na osnovu adekvatne dokumentacije (fiskalni računi).**

3.1.7 Aktivna vremenska razgraničenja

U poslovnim knjigama Agencije evidentirana su Aktivna vremenska razgraničenja u iznosu od 6.076,94€ i ista su iskazana po osnovu razgraničenih troškova osiguranja u iznosu od 2.042,07€ troškova Komisije za polaganje ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara za 2016.godinu u iznosu od 3.994,68€ i ostalih aktivnih vremenskih razgraničenja u iznosu od 40,19€.

Iznos od 3.994,68€ odnose se na unaprijed plaćene naknade Komisiji za polaganje ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara, kao i na unaprijed plaćene poreske obaveze na isplaćene naknade.

3.1.8 Kapital

Ukupni kapital Agencije na dan 31.12.2015.godine iskazan je u Bilansu stanja u iznosu od 1.347.069,00€ i isti čini neraspoređena dobit iz prethodnih godina u iznosu od 1.294.069€ i ostvarena dobit u 2015. godini u iznosu od 53.000,00€.

3.1.9 Obaveze i kratkoročna rezervisanja

Agencija je u poslovnim knjigama iskazala kratkoročne obaveze u iznosu od 32.709,00€ i kratkoročna rezervisanja za potrebe stambenog Fonda u iznosu od 39.007,00€.
Agencija je shodno Odluci br.01-1065/5-14 od 29.09.2014.godine rezervisala sredstva za stambene potrebe.

Navedena sredstva nijesu prenesena na poseban račun za ove namjene

- **Preporučuje se subjektu revizije da otvori poseban račun za sredstva namijenjena za stambene potrebe zaposlenih.**

Kratkoročne obaveze u iznosu od 32.709,00€ odnose se na: obaveze prema dobavljačima u zemlji i ino dobavljačima u iznosu od 11.773€, obaveze po osnovu primljenih avansa u iznosu od 13.395,37€, obaveze po osnovu neto zarada u iznosu od 640,00€, obaveze po osnovu poreskih obaveza u iznosu od 5.120,49€, obaveze po osnovu Visa Business kartice u iznosu od 357,59€ i na ostale obaveze u iznosu od 1.413,00€.

Obaveze prema dobavljačima evidentirane su u Glavnoj knjizi u iznosu od 11.772,53€, od kojeg se iznos od 7.332,53€ odnosi na obaveze prema dobavljačima u zemlji, a preostali iznos od 4.440,00€ na obaveze prema dobavljačima u inostranstvu. Obaveze prema dobavljačima se uglavnom odnose na obaveze po osnovu pružanja operativnih usluga Agenciji u procesu nadzora finansijskih tržišta u iznosu od 4.300,00€, objave zakona i drugih propisa u iznosu od 1.557,69€, nabavke softvera u iznosu od 1.785,00€, zakupa sale u iznosu od 1.820,70€ i sl.

U postupku revizije, prezentirani su Izvodi otvorenih stavki kojima su potvrđena veća salda neizmirenih obaveza koja su iskazana u poslovnim knjigama Agencije na dan 31.12.2015.godine.

Obaveze iskazane u poslovnim knjigama u iznosu od 13.392,35€ odnose se na obaveze po osnovu primljenih avansa, od polaznika Škole aktuara, shodno zaključenim ugovorima. Uplate su izvršene za polaganje ili priznavanje ispita za vršenje aktuarskih poslova unaprijed prije održavanja obuke i ispita, pa iste imaju karakter primljenih avansa.

Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada u iznosu od 5.712,60€ odnose se na: obaveze za neto zarade za decembar mjesec 2015.godine u iznosu od 640,11€, obaveze za porez po ugovoru o djelu u iznosu od 271,20€, obaveze za porez, tablice mortaliteta (po početnom stanju) u iznosu od 171,76€, obaveze za doprinos zdravstvo/poslodavac u iznosu od 245,89€ i obaveze za poreze i doprinose na naknade za rad u radnim grupama u iznosu od 4.383,64€.

Ostale obaveze iskazane u iznosu od 1.412,68€ odnose se na obaveze po ugovorima o djelu i odlukama u iznosu od 789,00€ i obaveze za neto lična primanja, radnim grupama u iznosu od 623,68€.

3.2 Bilans uspjeha

Agencija je u Bilansu uspjeha iskazala prihode u ukupnom iznosu od 802.567,00€, rashode u iznosu od 749.567,00€ i poslovni rezultat (višak prihoda nad rashodima) u iznosu od 53.000,00€. Shodno članu 190. Zakona o osiguranju višak prihoda nad rashodima prenose se u Budžet CG, dok se shodno članu 25 Statuta ostatak sredstava na računima prenosi u Budžet Agencije za sljedeću godinu.

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 815.959,00€, odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u

iznosu od 713.352,00€ i odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja u iznosu od 6.195,00€. Osim priliva i odliva gotovine iskazana je i gotovina na početku (394.276,00€) i na kraju izvještajnog perioda (490.688,00€).

3.2.1 Prihodi

Agencija prihode ostvaruje shodno Zakonu o osiguranju i Odluci Savjeta o naknadama Agencije.

Savjet Agencije je shodno članu 175 Zakona donio Odluku o naknadama Agencije za nadzor osiguranja i dopunu Odluke na koju je Vlada dala saglasnost Zaključkom broj 08-1445, ode 02.07. 2015. godine.

Odlukom je utvrđena vrsta, način obračuna i plaćanja naknada.

Agencija je Odlukom utvrdila sljedeće prihode od naknada :

- naknade za vršenje nadzora;
- naknade za izdavanje dozvola za rad;
- naknade za davanje saglasnosti i odobrenja;
- naknade za polaganje stručnih ispita i sticanje zvanja ovlašćenog posrednika i zastupnika u osiguranju;
- naknade za obuku i polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara i sticanje zvanja ovlašćenog aktuara;
- ostale naknade (izdavanje ostalih akata i naknade po osnovu izrečenih kaznenih mjera).

Finansijskim planom za 2015. godinu, prihodi Agencije planirani su u iznosu od 780.852,26€ i to: prihodi od naknada za vršenje nadzora u iznosu od 711.852,26€ i prihodi od ostalih naknada (naknade za izdavanje dozvola za rad, davanje saglasnosti i odobrenja, naknade za polaganje stručnih ispita, naknade za organizovanje obuke za polaganje stručnih ispita za sticanje zvanja ovlašćenog aktuara po osnovu izrečenih kaznenih mjera i druge naknade) u iznosu od 69.000,00€.

Agencija je u 2015. godini ostvarila prihode u ukupnom iznosu od 802.567,07€ i to: po osnovu naknada za vršenje nadzora u iznosu od 709.065,48€, naknada za polaganje stručnih ispita, obuka i davanja saglasnosti u iznosu od 58.078,22€, ostalih prihoda u iznosu od 34.642,07€ i finansijskih prihoda u iznosu od 781,30€.

Revizijom je utvrđeno da Agencija prihode od naknada za vršenje nadzora evidentira na obračunskoj osnovi, dok je prihode od drugih naknada i ostale prihode evidentirala na gotovinskoj osnovi, tj. u momentu uplate na žiro račun.

Tabelarni pregled ostvarenih prihoda u 2015.godini po vrsti

Konto	Opis	Iznos	% učešća
6510	prihod od naknade za vršenje nadzora	709.065,48	88,35%
6520	prihodi od naknade za polaganje stručnih ispita, obuka i davanja saglasnosti	58.078,22	7,24%
6590	ostali prihodi	34.642,07	4,32%
6620	prihod od kamata	781,30	0,10%
Ukupno		**802.567,07**	100,00%

Shodno prezentiranim podacima konstatuje se da najveće učešće u ukupnim prihodima Agencije imaju prihodi od naknada za vršenje nadzora koji učestvuju sa 88,35%.

Prihod od naknada za vršenje nadzora

Prihode u iznosu od 709.065,48€ Agencija je ostvarila po osnovu naknada za vršenje nadzora koje plaćaju društva za osiguranje u iznosu od 0,99% godišnje bruto premije ostvarene u prethodnoj godini. Navedene naknade se uplaćuju Agenciji akontativno do petog u mjesecu za tekući mjesec osim za mjesec april kada se vrši usklađivanje obračunatih naknada. Društva za osiguranje do 31. marta tekuće godine, obavještavaju Agenciju o visini obračunate bruto premije koja služi kao osnovica za utvrđivanje godišnje naknade za vršenje nadzora. Uvidom u poslovne knjige i bančine izvode, revizijom je utvrđeno da je naknade po ovom osnovu Agenciji uplatilo 11 osiguravajućih društava.

Prihod od naknada za polaganje stručnih ispita, obuka davanja saglasnosti

Prihodi evidentirani u poslovnim knjigama Agencije u iznosu od 58.078,22€ odnose se na prihode od naknada za polaganje stručnih ispita u iznosu od 17.900,00€, naknada za izdavanje licenci, ovlašćenja, saglasnosti, službenih tumačenja i mišljenja u iznosu od 25.433,07€ i prihode od naknada za obuke aktuara u iznosu od 14.745,15€.

Revizijom je utvrđeno da su navedeni prihodi dokumentovani bančinim izvodima, rješenjima o izricanju mjera nadzora uplatnicama, zahtjevima za davanje saglasnosti, za izdavanje ovlašćenja za obavljanje poslova zastupanja i/ili posredovanja u osiguranju, prijavama za polaganje ispita, zapisnicima komisije o polaganju stručnog ispita, ugovorima o pružanju usluga obuke.

Agencija je Odlukom Savjeta utvrdila iznos naknade za izdavanje dozvola za obavljanje poslova osiguranja i reosiguranja u iznosu od 5.000,00€; za promjenu dozvole za obavljanje djelatnosti osiguranja u iznosu od 2.500,00€; za izdavanje dozvole za rad društava za posredovanje, zastupanje i pružanje drugih usluga u iznosu od 500,00€, za polaganje stručnog ispita za sticanje zvanja ovlašćenog posrednika i ovlašćenog zastupnika u osiguranju u iznosu od 100,00€; za izdavanje ovlašćenja u iznosu od 100,00€, za obuku i polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara u iznosu

od 5.000,00€, odnosno po predmetu u iznosu 350,00€, osim naknade za polaganje predmeta "Domaće zakonodavstvo" koja iznosi 250,00€; naknada za priznanje ispita za obavljanje aktuarskih poslova položenog u inostranstvu u iznosu od 500,00€ i za izdavanje ovlašćenja za obavljanje aktuarskih poslova u iznosu od 200,00€.

Odlukom je utvrđeno da se uplate naknada vrše na račun Agencije i da se dokaz o plaćenoj naknadi podnosi uz zahtjev Agenciji.

Ostali prihodi

Prihodi evidentirani u poslovnim knjigama Agencije u iznosu od 34.642,06€ odnose se na prihode od refundacije bolovanja u ukupnom iznosu od 26.225,07€, prihode od izrečenih mjera nadzora u iznosu od 8.417,00€.

Prihodi evidentirani u iznosu od 26.225,07€ iskazani su po osnovu uplata JU Centra za socijalni rad po osnovu refundacije naknada zaposlenih koji su koristili porodiljsko, odnosno roditeljsko odsustvo.

Prihode u iznosu od 8.417,00€ Agencija je ostvarila po osnovu izrečenih novčanih kazni u postupku vršenja nadzora nad radom osiguravajućih društava. Navedeni prihodi dokumentovani su zapisnicima o izvršenom nadzoru osiguravajućeg društva, izvodima i rješenjima Agencije.

Finansijski prihodi

Prihodi evidentirani u poslovnim knjigama Agencije u iznosu od 781,80€ odnose se na finansijske prihode (bančine kamate na depozite po viđenju).

3.2.2 Rashodi

Agencija je u 2015. godini ostvarila ukupne troškove u iznosu od 749.566,63€ i isti se odnose na: troškove kancelarijskog i ostalog materijala u iznosu od 16.521,96€, troškove goriva i električne energije u iznosu od 7.521,21€, troškove zarada, naknada i ostalih ličnih primanja u iznosu od 516.878,79€, troškove PTT usluga u iznosu od 14.154,22€, troškove održavanja u iznosu od 7.973,69€, troškove zakupa 2.320,70€, troškove reklame i propagande u iznosu od 216,60€, troškove ostalih proizvodnih usluga u iznosu od 677,74€, troškove amortizacije u iznosu od 52.478,97€, troškove rezervisanja u iznosu od 39.006,80€, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 16.751,83€, troškove reprezentacije u zemlji u iznosu od 17.895,02€, troškove premije osiguranja u iznosu od 3.119,78€, troškove platnog prometa u iznosu od 3.230,95€, troškove članarina u iznosu od 29.211,23€, troškove sponzorstva i pomoći u iznosu od 995,28€, troškove ostalih neproizvodnih usluga u iznosu od 20.210,25€ i troškove direktnog otpisa u iznosu od 401,62€.

Tabelarni pregled ostvarenih rashoda Agencije za 2015.godinu

KONTO	OPIS	IZNOS	UČEŠĆE %
512,514,519	kancelarijski i ostali materijal	16.521,96	2,20%
513	troškovi goriva i električne energije	7.521,21	1,00%
520,521,526,529, DIO 554, 555,556	troškovi zarada, naknada i ostalih ličnih primanja	516.878,79	68,96%
531	troškovi PTT usluga	14.154,22	1,89%
532	troškovi održavanja	7.973,69	1,06%
533	troškovi zakupa	2.320,70	0,31%
535	troškovi reklame i propagande	216,60	0,03%
539	troškovi ostalih proizvodnih usluga	677,74	0,09%
540	troškovi amortizacije	52.478,97	7,00%
545	troškovi rezervisanja-stambeni fond	39.006,80	5,20%
550	troškovi neproizvodnih usluga	16.751,83	2,23%
551	troškovi reprezentacije u zemlji	17.895,02	2,39%
552	troškovi premije osiguranja	3.119,78	0,42%
553	troškovi platnog prometa	3.230,95	0,43%
554	troškovi članarina	29.211,23	3,90%
557	sponzorstva i pomoći	995,28	0,13%
559	ostale neproizvodne usluge	20.210,25	2,70%
577	troškovi direktnog otpisa	401,62	0,05%
5	**RASHODI**	**749.566,64**	**100,00%**

Shodno prezentiranim podacima najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi zarada, naknada i ostala lična primanja sa 68,96%, troškovi amortizacije 7%, troškovi rezervisanja sa 5,20%, troškovi članarina sa 3,90% i sl.

Zapošljavanje

Statutom Agencije je utvrđeno da se na ostvarivanje prava i obaveza iz radnog odnosa zaposlenih u Agenciji primjenjuju opšti propisi o radu i opšti akti Agencije.

Opšta akta Agencije koja uređuju ovu oblast su: Pravilnik o radu, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i Odluka o zaradama, naknadama i drugim primanjima. Pravilnikom su sistematizovana radna mjesta za 23 izvršioca.

Revizijom je utvrđeno da je u Agenciji na dan 31.12.2015. godinu bilo 20 zaposlenih.

Uzorkom je izvršen uvid u personalne dosijee 10 (deset) zaposlenih i utvrđeno je sledeće: nije vršeno javno oglašavanje slobodnih radnih mjesta za tri zaposlena, jedan zaposleni nije ispunjavao uslove po osnovu radnog iskustva, dok jedan zaposleni nije imao dokaz o ispunjavanju posebnih uslova u pogledu aktivnog znanja stranog jezika.

Takođe je utvrđeno da je pet zaposlenih zasnovalo radni odnos na osnovu sporazuma o preuzimanju, da su četiri lica nakon radnog odnosa na određeno vrijeme od po 2 godine zasnovala radni odnos na neodređeno

vrijeme (državnom revizoru nijesu prezentirani dokazi da je prilikom prvog zapošljavanja vršeno javno oglašavanje slobodnih radnih mjesta za tri zaposlena, dok je za jednog zaposlenog bilo interno oglašavanje na oglasnoj tabli Agencije). Zakonom o radu i Pravilnikom o radu Agencije (član 13) predviđena je mogućnost zaključivanja ugovora o radu bez javnog oglašavanja sa licima koja je stipendirala i sa licima preuzetim od drugog poslodavca shodno sporazumu o preuzimanju, ali po mišljenu DRI ovakav način zapošljavanja naročito većeg broja lica dovodi do netransparentnosti u zapošljavanju i ograničenja prava jednake dostupnosti radnih mjesta pod istim uslovima.

- **Subjekt revizije prilikom zapošljavanja treba da Zavodu za zapošljavanje prijavi slobodna radna mjesta radi praćenja ponude i tražnje na tržištu rada, kako je to utvrđeno odredbama člana 26 Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti.**

Troškovi zarada, naknada i ostalih ličnih rashoda

Subjekt revizije je u poslovnim knjigama iskazao troškove po osnovu zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda u ukupnom iznosu od 516.878,79€ i to: po osnovu neto zarada u iznosu od 207.023,53€, neto naknada po osnovu ugovora o djelu u iznosu od 34.866,49€, neto naknada članovima Savjeta Agencije u iznosu od 5.712,00€, ostalih ličnih primanja u iznosu od 11.323,70€, naknada za službena putovanja u iznosu od 55.298,40€, datih pomoći u iznosu od 3.000,00€ i naknada za zimnicu i 8 mart u iznosu od 19.979,98€ i troškova poreza i doprinosa na isplaćene naknade i zarade u iznosu 179.674,40€.

Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama subjekta revizije u iznosu od 357.755,06€, odnose se na neto zarade u iznosu od 207.023,53€, porez na zarade u iznosu od 34.703,17€, doprinose na teret zaposlenih u iznosu od 76.338,90€ i doprinose na teret poslodavca u iznosu od 32.486,01€ i troškove prireza i dodatnih doprinosa u iznosu 7.203,45€.

Tabelarni pregled troškova zarada

R/B	Troškovi zarada	Obračun	Glavna knjiga
1	Bruto zarade	318.065,60	318.065,60
2	Neto lična primanja	207.023,53	207.023,53
3	Porez-ukupno	34.703,17	34.703,17
4	Doprinosi-osiguranici	76.338,90	76.338,90
5	Doprinosi-poslodavac	32.486,01	32.486,01
6	Prirez i dodatni doprinosi	7203,45	7203,45
Ukupno		**357.755,06**	**357.755,06**

Subjekt revizije je shodno odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i Pravilniku o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Sl. list Crne Gore", br. 76/10 ... 2/15) IOPPD obrasce podnosio nadležnom poreskom organu.

Troškovi ugovorenih naknada

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama subjekta revizije u iznosu od 36.967,57€ odnose se na troškove neto naknada po osnovu ugovora o djelu u iznosu od 34.866,49€, troškove poreskih obaveza na isplaćene naknade 2.101,08€ (prirez i porez).

Revizijom je utvrđeno da su ugovori o djelu zaključeni sa izvršiocima za obavljanje poslova: prevođenja akata i simultano prevođenje u iznosu od 6.903,49€, poslova predavača za obuku i polaganje predmeta za polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara u iznosu od 5.413,00€, računovodstvenih poslova u iznosu od 5.400,00€, aktuarskih usluga (davanje mišljenja na akte osiguravajućih društava) u iznosu od 3.500,00€, izrade akata radi usklađivanja sa direktivama EU 91/674/EEC u iznosu od 3.100,00€, održavanja vozila, kopiranje, distribucija pošte i sl. u iznosu od 2.750,00€, skeniranja arhivske građe u iznosu od 1.850,00€, konsultantskih usluga u iznosu od 928,00€, drugih usluga u iznosu od 860,00€ i usluga održavanja poslovnih prostorija u iznosu od 4.162,00€.

Za obavljanje navedenih poslova Agencija je angažovala 18 (osamnaest) izvršilaca na period od mjesec do dvanaest mjeseci. Nakade po izvršiocu iznosile su od 360,00€ do 5.693,49€ za period angažovanja.

U postupku revizije nijesu prezentirani dokazi o radnopravnom statusu većine lica koja su angažovana po ugovorima o djelu (da li su lica u radnom odnosu ili se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje), što ima uticaja na obračun poreskih obaveza na isplaćene naknade.

Osim troškova po osnovu ugovora o djelu, evidentirani su i troškovi po osnovu ugovora o dopunskom radu za obavljanje računovodstvenih poslova. Agencija je na isplaćenu naknadu zaposlenom po ugovoru o dopunskom radu vršila obračun i uplatu poreza i prireza ali ne i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje.

Ostala lična primanja

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Agencije u iznosu od 20.013,28€ odnose se na neto naknade isplaćene zaposlenim po osnovu angažovanja u radnim grupama i komisijama i predavačima i ispitivačima stručnih ispita u ukupnom iznosu od 11.323,70€ i obračunate poreze i doprinose u iznosu od 8.689,58€.

Naknade zaposlenima u Agenciji isplaćene su po osnovu rada u popisnoj komisiji, tenderskoj komisiji, radnoj grupi za izradu akata kojim se vrši usklađivanje sa Direktivom 91/674/EEC i ispitnim komisijama.

Isplata je izvršena za 13 zaposlenih u neto iznosu od 200,00€ do 2.100,00€. Pojedini zaposleni bili su angažovani u više komisija i radnih grupa. Isplata navedenih naknada vršena je shodno odlukama Savjeta Agencije.

Naknade članovima Savjeta Agencije

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Agencije u iznosu od 8.102,16€ odnose se na neto naknade članova Savjeta Agencije u iznosu od 5.712,00€, porez u iznosu od 729,12€ i doprinos PIO u iznosu od 1.661,04€. Naknada je isplaćena za dva člana Savjeta Agencije za 12 mjeseci u neto mjesečnim

iznosima od po 238,00€, kako je utvrđeno Odlukom (50% prosječne zarade u CG).

Troškovi pomoći zaposlenima

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Agencije u iznosu od 3.000,00€ odnose se na date pomoći zaposlenima u slučaju smrti člana uže porodice. Isplata je izvršena za 2 (dva) zaposlena u iznosu od po 1.500,00€, shodno odlukama Savjeta Agencije.

Troškovi zimnice i nagrada za 8. mart

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Agencije u iznosu od 34.530,00€ odnose se na isplaćene neto naknade za zimnicu zaposlenim u iznosu od 18.480,00€ i nagrade povodom 8. marta u iznosu od 1.500,00€, troškove poreza u iznosu od 3.754,74€, doprinose na teret zaposlenih u iznosu od 7.021,71€, doprinose na teret poslodavca u iznosu od 3.013,54€ i prirez i dodatne doprinose u ukupnom iznosu od 759,41€.
Naknada za zimnicu isplaćena je shodno Odluci Savjeta Agencije broj 03-1315/12-15 od 30.12.2015. godine kojom je precizirano da se članovima Savjeta i zaposlenima u Agenciji za 2015. godinu isplati zimnica u neto iznosu od po 840,00€.
Nagrada za 8. mart isplaćena je u ukupnom iznosu od 1.500,00€ i to: gotovinski – preko blagajne, za 15 zaposlenih u neto iznosu od po 100,00€. Isplata je izvršena shodno Odluci direktora Agencije broj 01-160/1-15 od 04.03.2015. godine, koja je donijeta na osnovu člana 16 Statuta Agencije i člana 2 Odluke o nivoima ovlašćenja za preuzimanje finansijskih obaveza br 01-1358/14-12. Navedene troškove za 8. mart potrebno je planirati.

Troškovi službenih putovanja

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od 55.298,40€ odnose se na troškove dnevnica u iznosu od 15.513,70€ i putne troškove u iznosu od 39.784,70€. Revizijom je utvrđeno da je dio evidentiranih troškova u iznosu od 36.940,34€ (dnevnice – 15.513,70€ i putni troškovi – 21.426,64€) isplaćeni gotovinski preko blagajne i detaljnije pojašnjen u dijelu izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje, dok je iznos od 18.358,06€ plaćen preko žiro računa.

Troškovi službenih putovanja plaćeni preko žiro računa odnose se na troškove avio karata u iznosu od 11.703,05€, troškove kotizacija za seminare u iznosu od 1.292,34€, naknadu troškova prevoza zaposlenom u iznosu od 380,00€, troškove preplate za stručnu literaturu u iznosu od 140,00€, troškove smještaja na službenom putu u iznosu od 3.193,22€, troškove taxi prevoza u iznosu od 1.629,45€ i ostale troškove u iznosu od 20,00€.

Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi dokumentovani fakturama dobavljača, a troškovi prevoza zaposlenog dokumentovani su Zahtjevom i Odlukom.

Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala

Troškovi iskazani u Glavnoj knjizi subjekta revizije u iznosu od 16.521,96€ odnose se na troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 3.374,00€

troškove dnevne štampe u iznosu od 1.004,53€, troškove stručne literature u iznosu od 7.129,86€, troškove sredstava za održavanje poslovnog prostora u iznosu od 1.392,54€ i troškove ostalog materijala u iznosu od 3.620,92€ (usluge štampe, troškove nabavke sitnog inventara, usluge programiranja i kodiranja, troškovi rekreacije i sl.). Revizijom je utvrđeno da je dio troškova u iznosu od 1.969,39€ plaćen gotovinski, dok je ostatak troškova plaćen preko žiro računa. Troškovi plaćeni preko žiro računa dokumentovani su fakturama dobavljača. Troškovi plaćeni iz blagajne objašnjeni su u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje Agencije.

Troškovi električne energije i goriva

Troškovi iskazani u Glavnoj knjizi u iznosu od 7.521,21€ odnose se na troškove goriva u iznosu od 4.412,23€ i na troškove električne energije u iznosu od 3.108,98€.Troškovi goriva su plaćeni gotovinski iz blagajne, osim iznosa od 616,23€ koji je plaćen bussines card karticom. Troškovi električne energije plaćeni su preko žiro računa i isti su dokumentovani fakturama dobavljača.

Agencija je unutrašnjim aktom (br. 03-1012/6-10 od 21.12.2010. godine), utvrdila ko ostvaruje pravo na potrošnju goriva, ali istim nije utvrđen limit za potrošnju istog.

Troškovi fiksnih i mobilnih telefona

Troškovi iskazani u Glavnoj knjizi subjekta revizije u iznosu od 14.154,22€ odnose se na troškove fiksne i mobilne telefonije u iznosu od 12.667,81€, dok se iznos od 1.486,41€ odnosi na poštanske usluge. Navedeni troškovi dokumentovani su i plaćeni preko žiro računa osim iznosa od 686,45€ koji je plaćen gotovinski iz blagajne.

Agencija je Pravilnikom o korišćenju sredstava u vlasništvu Agencije (br. 03-1012/6-10 od 21.12.2010. godine) utvrdila ko ostvaruje pravo na naknadu za troškove mobilnih telefona i visinu istih. Naknade su utvrđene u iznosu od 25,00€ do 50,00€ za zaposlene, za članove Savjeta u iznosu od 60,00€ dok predsjedniku Savjeta i direktoru Agencije nijesu ograničeni troškovi mobilnih telefona.

Troškovi održavanja

Troškovi iskazani u Glavnoj knjizi u iznosu od 7.973,69€ odnose se na troškove održavanje poslovnih prostorija u iznosu od 4.709,00€, troškove održavanja vozila u iznosu od 2.352,52€ i troškove održavanja računarske opreme u iznosu od 913,00€. Navedeni troškovi su dokumentovani i plaćeni preko žiro računa.

Troškovi zakupa

Troškovi iskazani u Glavnoj knjizi u iznosu od 2.320,70€ odnose se na troškove zakupa sale za održavanje obuke i polaganja ispita za aktuare. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača.

Troškovi reklame i propagande

Troškovi iskazani su u Glavnoj knjizi u iznosu od 217,00€ odnose se na troškove reklame i propagande. Dio navedenih troškova u iznosu od 166,60€

plaćen je preko žiro računa, a iznos od 50,00€ isplaćen je gotovinski preko blagajne. Navedeni troškovi su dokumentovani.

Troškovi ostalih proizvodnih usluga

Troškovi iskazani u Glavnoj knjizi u iznosu od 677,40€ odnose se troškove usluga štampe i fotokopiranja. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača.

Troškovi amortizacije (nekretnina, postrojenja i opreme)

Troškovi amortizacije (nekretnina, postrojenja i opreme) iskazani su u Glavnoj knjizi u iznosu od 52.478,97€.

Troškovi amortizacije nematerijalne imovine iskazani su u iznosu od 2.033,09€, objekata u iznosu od 32.963,00€, vozila u iznosu od 6.106,61€ i troškove amortizacije opreme (kancelarijske, računarske komunikacione i druge opreme) u iznosu od 11.376,26€.

Obračun amortizacije vršen je primjenom proporcionalne stope, a u skladu sa Odlukom o utvrđivanju amortizacionih stopa i metoda obračuna amortizacije osnovnih sredstava Agencije (br. 01-201/6-13 od 13.03.2013. godine).

Troškovi rezervisanja

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama u iznosu od 39.006,80€ odnose se na troškove po osnovu rezervisanja sredstava za rješavanje stambenih potreba zaposlenih. Sredstva za finansiranje stambenog fonda predviđena su Finansijskim planom za 2015. godinu u iznosu od 37.000,00€ (5% ukupno procijenjenih prihoda Agencije za 2015.godinu).

Agencija je Aktom (br.03-1447/1-16 od 09.12.2016), obavijestila DRI da nijesu vršene isplate zaposlenim po osnovu pomoći u rješavanju stambenih potreba u toku 2014 i 2015. godine.

Agencija je Pravilnikom o dodjeli sredstava za pomoć u rješavanju stambenih potreba zaposlenih (br.01-277/6-16 od 16.03.2016) utvrdila pravo na dodjelu navedenih sredstava, način, kriterijume, kao i postupak dodjele istih.

Troškovi ostalih usluga

Troškovi iskazani u Glavnoj knjizi u iznosu od 16.751,83€ odnose se na: troškove projekta „Tablica mortaliteta“ u iznosu od 1.715,00€, troškove notarskih usluga u iznosu od 90,44€, troškove advokatskih usluga u iznosu od 792,92€, troškove konsultantskih usluga, autorskih i ostalih honorara u iznosu od 12.900,00€, troškove registracije vozila u iznosu od 687,82€ i ostale troškove u iznosu od 141,99€.

Navedeni troškovi su plaćeni preko žiro računa, osim iznosa od 426,66€ koji je plaćen preko blagajne. Troškovi plaćeni preko žiro računa su dokumentovani fakturama dobavljača.

Troškovi reprezentacije

Troškovi iskazani u Glavnoj knjizi u iznosu od 17.895,00€ odnose se na troškove ugostiteljskih usluga i nabavku robe u maloprodaji za reprezentativne potrebe.

Pravo na reprezentaciju imaju Predsjednik Savjeta i direktorica Agencije shodno Pravilniku o korišćenju sredstava u vlasništvu Agencije za nadzor osiguranja br. 03-1012/6-10 od 21.12.2010. godine.

Troškovi premije osiguranja

Troškovi iskazani u Glavnoj knjizi u iznosu od 3.119.78€ odnose se na troškove premije osiguranja na požar, lom, krađu, kasko osiguranje motornih vozila, osiguranje lica od nezgoda, dopunsko zdravstveno osiguranje. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača.

Troškovi platnog prometa

Troškovi iskazani u Glavnoj knjizi u iznosu od 3.230,95€ odnose se na troškove bankarskih provizija.

Članarina za I.A.I.S i članstvo u SFS-CB

Agencija je u Glavnoj knjizi iskazala troškove po osnovu članarine koju plaća kao član međunarodne organizacije regulatora osiguranja u iznosu od 16.558,09€ i troškove po osnovu rada Savjeta za finansijsku stabilnost u iznosu od12.653,14€. Isplata naknada za rad Savjeta za finansijsku stabilnost vršena je shodno Odluci br. 01-756/11-13 od 25.07.2013. godine.

Sponzorstva

Troškovi iskazani u Glavnoj knjizi u iznosu od 995,28€ odnose se na doniranu računarsku i drugu opremu javnim ustanovama. Doniranje opreme je izvršeno shodno Odluci o donaciji br. 01-892/4-15 od 18.09.2015. godine.

Troškovi ostalih neproizvodnih usluga

Troškovi iskazani u Glavnoj knjizi u iznosu od 20.210,25€ odnose se na troškove komercijalne revizije finansijskih izvještaja za 2014. godinu u iznosu od 2.500,00€, troškove neproizvodnih usluga (slaganje i izlučivanje arhivske građe, usluge čišćenja i održavanja poslovnih prostorija) u iznosu od 9.337,78€, troškove edukacije zaposlenih(seminarI, predavanja, kursevI i sl.) u iznosu od 8.246,48€ i troškove iz ranijih godina u iznosu od 125,99€. Navedeni troškovi dokumentovani su ugovorima i fakturama dobavljača.

Troškovi direktnog otpisa

Troškovi iskazani u Glavnoj knjizi u iznosu od 401,62€ odnose se na troškove otpisa sitnog inventara.

4. JAVNE NABAVKE

Subjekt revizije je shodno odredbama člana 38 Zakona o javnim nabavkama u propisanom roku sačinio plan javnih nabavki (broj 01/15 od30.01.2015. god.) i dostavio nadležnom organu radi objavljivanja na portalu javnih nabavki.

Javne nabavke su planirane u ukupnom iznosu od 116.000,00€, od čega nabavka roba u iznosu od 34.000,00€ i usluga u iznosu od 82.000,00€.

Agencija je shodno odredbama člana 30 Zakona donijela Pravilnik o sprovođenju postupka javnih nabavki neposrednim sporazumom, ali sa zakašnjenjem - dana 13.05.2016.godine.

Subjekt revizije je shodno odredbama člana 118 Zakona o javnim nabavkama, Upravi za javne nabavke dostavio Izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama za 2015. godinu (broj 03-221/1-16 od 26.02.2016.godine.

Shodno Izvještaju, Agencija je tokom 2015. godine sprovela jedan otvoreni postupak, 3 šopinga i 24 postupka javnih nabavki primjenom neposrednog sporazuma. Primjenom otvorenog postupka izvršena je nabavka usluga u iznosu od 24.000,00€ (Obrazac A), primjenom šoping metode su izvršene nabavke roba u iznosu od 11.358,53€ (Obrazac B), dok su primjenom neposrednog sporazuma izvršene nabavke u iznosu od 37.761,45€ (Obrazac C).

Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije nije opisao predmete javnih nabavki shodno Pravilniku o evidenciji postupaka javnih nabavki i Uputstvu za popunjavanje aplikacije-programa za elektronsku evidenciju podataka.

Subjekat revizije nije shodno Pravilniku o načinu vođenja i sadržaju evidencije o kršenju antikorupcijskih pravila (Sl. list Crne Gore“, br. 63/11 od 28.12.2011, 56/15 od 02.10.2015), u propisanom roku do 31. decembra tekuće godine sačinio izvještaj o kršenju antikorupcijskih pravila, već je isti dostavio sa zakašnjenjem dana 27.01.2016.godine.

- **Subjekt revizije je dužan da dostavi izvještaj o kršenju antikorupcijskih pravila Upravi za javne nabavke u roku koji je utvrđen Pravilnikom o načinu vođenja i sadržaju evidencije o kršenju antikorupcijskih pravila.**

4.1 Otvoreni postupak

Agencija je primjenom otvorenog postupka javne nabavke uz primjenu okvirnog sporazuma izvršila nabavku usluga vazdušnog prevoza.
Agencija je Odlukom broj 01-84/6-15 od 09.02.2015. godine pokrenula otvoreni postupak javne nabavke usluga vazdušnog prevoza (procijenjene vrijednosti 24.000,00€) sa mogućnošću zaključivanja okvirnog sporazuma i sa zakašnjenjem, dana 13.02.2015. godine imenovala komisiju za otvaranje i vrednovanje ponuda (br. 01-101/2-15). Članovi Komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda nijesu potpisali izjavu o nepostojanju sukoba interesa prije sačinjavanja poziva i tenderske dokumentacije, što nije u skladu sa odredbama člana 16 Zakona o javnim nabavkama.

Agencija je od Uprave za javne nabavke dobila saglasnost za zaključivanje okvirnog sporazuma (rješenje br. 01-1709/4 od 17.03.2015. godine). Sačinjena je Tenderska dokumentacija i objavljen poziv.

U utvrđenom roku je dostavljeno 8 (osam) ponuda, sačinjen je zapisnik o javnom otvaranju ponuda, i zapisnik o pregledu, ocjeni i vrednovanju ponuda, u kojem je konstatovano da je 6 (šest) dostavljenih ponuda neispravno, a dvije ispravne. Neispravne ponude su odbijene rješenjima.

U postupku revizije nijesu prezentirani dokazi da je vršeno individualno vrednovanje ispravnih ponuda, što nije u skladu sa odredbama člana 102 Zakona, a članovi Komisije nijesu sačinili ni Izvještaj o postupku javne nabavke, što nije u skladu sa odredbama članom 103 stav 3 Zakona.

Nakon sprovedenog postupka javne nabavke Agencija je zaključila Ugovor sa ponuđačem „Congress Travel". d.o.o broj 03-224/33-15 i Okvirni sporazum br. 03-224/32-15.

4.2 Šoping postupci

- Subjekt revizije je primjenom šoping metode izvršio nabavke kancelarijskog materijala, prehrambenih proizvoda i kompjuterske opreme i pribora. Procijenjena vrijednost navedenih nabavki je iznosila 14.800,00€ (kancelarijski materijal - 5.000,00€, prehrambeni proizvodi - 5.000,00€ i kompjuterska oprema – 4.800,00€), a nakon sprovedenih postupaka su zaključeni ugovori čija je ukupna vrijednost iznosila 11.358,53€ i to:
- ugovor o nabavci kancelarijskog materijala br. 03-202/6-15 od 21.04.2015. godine sa ponuđačem „Kastex" d.o.o. na iznos od 4.189,74€,
- ugovor o nabavci prehrambenih proizvoda br. 03-110/11-15 od 14.04.2015. godine sa ponuđačem „Voli Trade" d.o.o. na iznos od 4.075,22€ i
- ugovor o nabavci kompjuterske opreme i pribora br. 03-308/14-15 od 03.06.2015. godine sa ponuđačem „Montex Elektronika" d.o.o. na iznos od 3.093,57€.

Revizijom nijesu utvrđeni nedostaci u sprovedenim proceduruma navedenih postupaka, ali su utvrđene nepravilnosti u realizaciji zaključenih ugovora za nabavku kancelarijskog materijala i prehrambenih proizvoda jer dio proizvoda nije isporučen po ugovorenoj cijeni i od odgovarajućeg proizvođača.

Agencija je realizaciju ugovora pratila samo finansijski, tj. pažnju je fokusirala samo na to da se ne pređe ugovorena vrijednost nabavke, a ponuđači nijesu ispoštovali ponude jer su pojedine proizvode dostavljali od proizvođača koji nijesu u skladu sa specifikacijom i po cijenama koje su uglavnom veće od ugovorenih.

4.3 Neposredni sporazum

Subjekt revizije je u Izvještaju o javnim nabavkama iskazao vrijednost nabavki izvršenih primjenom neposrednog sporazuma u iznosu od

37.761,45€. Shodno Izvještaju primjenom ovog postupka je izvršena nabavka dnevne štampe i časopisa u iznosu od 950,60, goriva u iznosu od 4.514,00€, usluga taxi prevoza u iznosu od 1.387,40€, poštanskih usluga u iznosu od 455,00€, ugostiteljskih usluga u iznosu od 4.341,95€, usluga kopiranja u iznosu od 2.650,52€, robe široke potrošnje za reprezentativne potrebe u iznosu od 1.371,42€, sredstava higijene u iznosu od 1.392,54€, radne stanice u iznosu od 659,12€, usluga osiguranja motornih vozila u iznosu od 655,97€, revizorskih usluga u iznosu od 2.500,00€, usluga održavanja opreme-licence u iznosu od 1.323,28€, usluga održavanja vozila u iznosu od 2.002,85€, kancelarijskog namještaja u iznosu od 935,00€, usluga osiguranja imovine u iznosu od 796,73€, usluga nadzora nad finansijskim tržištem u iznosu od 4.300,00€, usluga osiguranja zaposlenih od posledica nesreća u iznosu od 1.440,00€, usluga održavanja opreme-aparata u iznosu od 599,76€, operativnih usluga u vezi sa finansijskim tržištem u iznosu od 4.300,00€, prehrambenih artikala u iznosu od 1.152,26€ i dekorativnog inventara u iznosu od 33,05€.

Revizijom je utvrđeno da je Agencija putem neposrednog sporazuma izvršila nabavke roba i usluga u iznosu od 92.676,15€, što čini 72,38% ukupno izvršenog budžeta za javne nabavke sa PDV-om, koji je u 2015.godini iznosio 128.034,68€, što nije u skladu sa odredbama člana 30 Zakona o javnim nabavkama kojim se propisano da ukupna godišnja vrijednost javnih nabavki primjenom neposrednog sporazuma ne može da prelazi 10% izvršenog budžeta za javne nabavke naručioca u prethodnoj godini, ukoliko budžet za javne nabavke iznosi do 200.000,00€.

- **Subjekt revizije je dužan da nabavku roba i usluga putem neposrednog sporazuma vrši u iznosu koji je utvrđen odredbama člana 30 Zakona o javnim nabavkama.**

Takođe je utvrđeno da Agencija u prezentiranom Izvještaju nije iskazala nabavke roba i usluga u ukupnom iznosu od 54.914,70€, što nije u skladu sa odredbama člana 118 Zakona kojim je propisano da je naručilac dužan da nadležnom organu, najkasnije do 28. februara tekuće za prethodnu godinu dostavi izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama.

- **Subjekt revizije je shodno članu 118 Zakona o javnim nabavkama dužan da sve nabavke roba, radova i usluga iskaže u Izvještaju o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima.**

Neevidentirane nabavke se odnose na usluge fiksne i mobilne telefonije i interneta u iznosu od 13.323,70€, intelektualne usluge u iznosu od 5.285,98€, kancelarijski materijal i sitan inventar u iznosu od 2.237,90€, nabavke stručne literature u iznosu od 1.940,75€, nabavke opreme u iznosu od 1.998,10€, potrošnog materijala u iznosu od 1.969,39€, usluge reprezentacije u iznosu od 10.681,23€, usluge oglašavanja u iznosu od 666,00€, usluge registracija vozila u iznosu od 430,00€, usluge štampanja u iznosu od 7.384,95€, usluge zakupa sala u iznosu od 3.021,00€, usluge održavanja u iznosu od 5.378,28€ i ostale nabavke u iznosu od 597,42€.

Revizijom je utvrđeno da je Agencija putem neposrednog sporazuma izvršila nabavku roba i usluga u iznosu od 23.915,97€, a iste je shodno odredbama člana 21 Zakona, trebalo sprovesti primjenom šoping metode iz člana 20 Zakona. Izvršene nabavke se odnose na usluge reprezentacije u iznosu od 14.054,65€ i usluge mobilne telefonije u iznosu od 9.861,32€.

- **Subjekt revizije treba da nabavku roba i usluga iz vrijednosnog razreda II (član 21 Zakona o javnim nabavkama) sprovodi primjenom propisanog postupka iz člana 20 Zakona.**

4.4.SUDSKI SPOROVI

U postupku revizije na osnovu prezentirane dokumentacije utvrđeno je da se protiv Agencije vodi sudski spor od strane osiguravajućeg društva "Magnat osiguranje" ad Podgorica, zbog oduzimanja dozvole za rad, i za naknadu štete zbog izgubljene dobiti u iznosu od 20.000,00€ i zbog povrede ugleda u iznosu od 20,000,00€, sa zateznom kamatom od presuđenja do isplate.
Po predlogu Agencije pravosnažnim rješenjem Privrednog suda (St.br.35/14 od 03.02.2015. godine) nad tužiocem je otvoren postupak sudske likvidacije, u kojem je donijeto i Rješenje o bankrotstvu dana,13.05.2015.godine. Navedeni spor je u prekidu zbog postupka likvidacije osiguravajućeg društva.

5. AKTIVNOSTI AGENCIJE U DIJELU NADZORA NAD POSLOVANJEM SUBJEKATA NA TRŽIŠTU OSIGURANJA

Nadzor nad poslovanjem subjekata na tržištu osiguranja u 2015. godini je sproveden putem posrednih i neposrednih kontrola poslovanja društava za osiguranje, posredne i neposredne kontrole poslovanja udruženja Nacionalnog biroa osiguravača, neposrednih kontrola poslovanja društava za zastupanje u osiguranju i društava za posredovanje u osiguranju, posrednih i neposrednih kontrola rada ovlašćenih aktuara, društava za osiguranje, izricanjem mjera nadzora subjektima u čijem poslovanju su utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti i praćenjem njihovog postupanja po istim.

Shodno podacima prezentiranim u Izvještaju o radu za 2015.godinu, Agencija je tokom 2015. godine izvršila četiri redovne kvartalne posredne kontrole i jednu redovnu godišnju posrednu kontrolu poslovanja društava za osiguranje i Udruženja Nacionalnog biroa osiguravača (u daljem tekstu: Udruženje).

Redovne posredne kontrole poslovanja društava za osiguranje su sprovedene na osnovu izvještaja, podataka i obavještenja koja su društva za osiguranje dužna da dostavljaju Agenciji.

Redovnim posrednim nadzorom nad poslovanjem društava za osiguranje obuhvaćena je analiza sljedećih pokazatelja: iznosa i strukture bruto fakturisane premije osiguranja i promjena u odnosu na prethodni obračunski period, imovine i obaveza (aktive i pasive bilansa stanja) i njihovih promjena u odnosu na prethodni obračunski period, adekvatnosti kapitala, indikatora solventnosti i likvidnosti, iznosa i strukture bruto tehničkih rezervi, usklađenosti deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi i 1/3 kapitala sa regulativom, ažurnosti u rješavanju šteta,

pokazatelja reosiguranja, tehničkog rezultata, neto rezultata poslovanja, indikatora iz oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranje terorizma kao i analiza usklađenosti mišljenja ovlašćenog aktuara i izvještaja internog revizora društava za osiguranje sa regulativom.

Na osnovu redovne godišnje posredne kontrole poslovanja društava za osiguranje, Agencija je sprovela dvije ciljne posredne kontrole za dva društva za osiguranje i utvrdila da ista nijesu postupila u skladu sa zakonskim obavezama u dijelu izvještavanja Agencije. U cilju otklanjanja uočenih nezakonitosti u poslovanju, Agencija je donijela dva rješenja o izricanju mjere nadzora, kojima je društvima naložila dostavljanje tačnih i pouzdanih izvještaja u rokovima i na način utvrđen Zakonom i Pravilnikom o sadržini izvještaja, obavještenja **i** drugih podataka koji se dostavljaju Agenciji za nadzor osiguranja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja i izrekla novčane kazne zbog nepostupanja u skladu sa regulativom.

U izvještajnom periodu Agencija je, takođe, sprovela **jednu** redovnu godišnju i **četiri** redovne kvartalne posredne kontrole poslovanja Udruženja.

U 2015. godini Agencija je pokrenula postupke neposrednog nadzora nad poslovanjem **sedam** društava za osiguranje **dva** društva koja se bave poslovima neživotnog osiguranja i **pet** društava koji se bave poslovima životnog osiguranja i postupak neposrednog nadzora nad poslovanjem Udruženja. Aktivnosti nadzora su sprovedene na osnovu neposrednog uvida u opšte akte, akte poslovne politike i poslovne knjige subjekata nadzora, dokumentaciju i podatke koji se odnose na njihovo poslovanje, kao i na osnovu intervjua sa menadžmentom, ovlašćenim aktuarom, internim revizorom i sa licima sa posebnim ovlašćenjima u kontrolisanim subjektima.

U 2015. godini Agencija je takođe, završila postupke neposrednog nadzora nad poslovanjem 2 društva za osiguranje, započete krajem 2014. godine.

U vršenju neposrednog nadzora u 2015. godini, Agencija je izrekla 29 mjera i to: **osamnaest** rješenja društvima za osiguranje za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju, **devet** mjera upozorenja društvima za osiguranje za konstatovane nepravilnosti koje bi mogle bitno uticati na finansijsko poslovanje društva i na prava osiguranika, odnosno korisnika ugovora o osiguranju, **jedno** rješenje o izricanju mjere upozorenja ovlašćenom aktuaru i **jedno** rješenje o dopuni izvještaja o sprovođenju mjere za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti.

Agencija je krajem 2015. godine otpočela neposredni nadzor nad poslovanjem Udruženja, koji je obuhvatio analizu poslovanja Udruženja i Garantnog fonda, rješavanje odštetnih zahtjeva i reosiguranje. U toku je izrada Zapisnika o sprovedenom neposrednom nadzoru nad poslovanjem Udruženja.

Agencija je u 2015. godini pokrenula postupke neposrednog nadzora nad poslovanjem dva društva za posredovanje u osiguranju i jednog društva za zastupanje u osiguranju.

U toku 2015. godine Agencija je primila i obradila 42 prigovora osiguranika, odnosno trećih oštećenih lica, u skladu sa zakonskim ovlašćenjima.

Od navedenog broja, 32 prigovora su se odnosila na rad društava za neživotno osiguranje, 7 prigovora na rad društava koja se bave životnim osiguranjem, dva prigovora su se odnosila na Udruženje - Nacionalni biro osiguravača (osiguranje od autoodgovornosti), dok se jedan prigovor odnosio na rad jednog društva za zastupanje u osiguranju.

U izvještajnom periodu takođe su se sprovodile aktivnosti kontinuiranog praćenja, sprovođenja naloga i izrečenih mjera nadzora od strane subjekta nadzora.

DOZVOLE, OVLAŠĆENJA I SAGLASNOSTI

Savjet Agencije je shodno članu 177 i 185 Zakona u toku 2015.godine održao 26 sjednica na kojima je odlučivano o pojedinim zahtjevima za dobijanje ovlašćenja, saglasnosti odobrenja i o drugim pitanjima koja su u nadležnosti Savjeta prema Zakonu i Statutu Agencije.

U toku 2015.godine Agencija je na osnovu zahtjeva fizičkih i pravnih lica, za dobijanje zakonom propisanih saglasnosti, ovlašćenja i odobrenja izdala sledeće:

- Dvije dozvole za rad društvima za zastupanje u osiguranju;
- Dvije dozvole za rad društvima za posredovanje u osiguranju;
- Dvije dozvole bankama za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju;
- Ovlašćenje fizičkim licima za obavljanje aktuarskih poslova, na osnovu položenog stručnog ispita za obavljanje navedenih poslova;
- 62 saglasnosti koje su za pojedine, zakonom propisane segmente poslovanja, tražila društva za osiguranje;
- 102 ovlašćenja fizičkim licima – zastupnicima i posrednicima u osiguranju, koji su ispunili uslove propisane Zakonom i položili stručni ispiti za obavljanje tih poslova.

Korespondencija sa subjektom revizije:

Subjekt revizije je dostavio Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj DRI br. 04-03/17 od 13.01.2017. godine. Uvidom u dostavljeno Izjašnjenje konstatovano je da subjekt revizije nije imao primjedbe na utvrđeno činjenično stanje i date preporuke osim u dijelu zapošljavanja i sprovođenja postupaka javnih nabavki . Uz Izjašnjenje nijesu dostavljeni novi dokazi koji bi uticali na izmjenu utvrđenog činjeničnog stanja u odnosu na preliminarni izvještaj ,osim na određene korekcije dijela konstatcija koje se odnose na zapošljavanje (tačka 3.2.2 Izvještaja) i na Javne nabavke (tačka 4 izvještaja)

U odgovoru na Izjašnjenje koji je dostavljen rukovodstvu Agencije uz konačan Izvještaj o reviziji za 2015. godinu detaljno je dato objašnjenje vezano za primjedbe subjekta revizije.

Subjekt revizije dužan je da u skladu sa članom 15 Zakona o državnoj revizorskoj instituciji **u roku od 6 mjeseci DRI dostavi Izvještaj o realizaciji datih preporuka.**

Izvještaj pripremila:
Slavka Tomić,
Načelnica u Sektoru IV

_____

Član Senata DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević

_____